

Bass Camp työpajakokonaisuuden vaikuttaminen nuorten musiikillisiin taitoihin

Kitty Norros

Examensarbete / Degree Thesis

Kulturproduentskap

2017

OPINNÄYTETYÖ	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Kulttuurituotanto
Tunnistenumero:	6177
Tekijä:	Kitty Norros
Työn nimi:	Bass Camp työpajakokonaisuuden vaikuttaminen nuorten musiikillisiin taitoihin.
Työn ohjaaja (Arcada):	Liisa Tolonen
Toimeksiantaja:	Lasten ja nuorten säätiö
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Tämä opinnäytetyö käsittelee nuorten omakohtaisia kokemuksia Bass Camp työpajakokonaisuuteen osallistumisesta. Bass Campus ry järjestää maksuttomia alan ammattilaisten ohjaamia työpajoja nuorille. Työpajat ovat musiikkipainotteisia ja niiden eri suuntauksset ovat rap-musiikki, dj-toiminta ja musiikintuotanto. Bass Camp on osa valtakunnallisesti toimivaa Myrsky-hanketta, ja sen ensimmäinen kausi järjestettiin vuonna 2010. Tutkimusongelmani on nuorten omakohtaiset kokemukset siitä, miten Bass Camp työpajakokonaisuuteen osallistuminen on parantanut heidän musiikillisia taitojaan. Käytän opinnäytetyössä hyödykseni videomateriaalia, joka on kuvattu Bass Campin aikana. Tämän lisäksi teen kvalitatiivisen haastattelun rap-pajaan osallistuneen nuoren kanssa. Teoriaosuus keskittyy aiempaan tutkimukseen Myrsky-hankkeen osallistujista (Kotilainen, Siivonen & Suoninen), nuorten osallistumisesta sekä harrastustoiminnasta (Virolainen). Nuorten hyvinvoinnin parantamiseksi ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi on tärkeää järjestää harrastustoimintaa, josta nuoret itse ovat kiinnostuneet. Kehittämisehdotukseksi nouseekin nuorisohjaajien, urapalveluiden ja vaihtuvien taideohjaajien tuominen mukaan toimintaan. Työpajasisältöihin voisi liittää erilaisia teoreettisia menetelmiä työskentelyyn, kuten esimerkiksi musiikkiteoriaa. Taideohjaajien pedagogisten valmiuksien varmistamiseksi tulisi heille järjestää yhtenäinen koulutus. Opinnäytetyöni tilaaja on Lasten ja nuorten säätiö, joka on Myrsky-hankkeen koordinoija. Olen itse osallistunut Bass Camp -työpajoihin osallistujana sekä apuohjaajana. Omat kokemukseni ja muiden samaan aikaan työpajoihin osallistuneiden nuorten kokemukset, mm. taitojen kehittyminen, verkostoituminen, sosiaalistuminen, saivat minut valitsemaan Bass Campin lopputyöni aiheeksi.</p>	
Avainsanat:	Bass Camp, Lasten ja nuorten säätiö, Myrsky, kulttuurinen nuorisotyö, harrastukset, musiikki, työpaja
Sivumäärä:	45
Kieli:	Suomi
Hyväksymispäivämäärä:	02.05.2017

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Kulturproducentenskap
Identifikationsnummer:	6177
Författare:	Kitty Norros
Arbetets namn:	Bass Camp työpajakokonaisuuden vaikuttaminen nuorten musiikillisiin taitoihin.
Handledare (Arcada):	Liisa Tolonen
Uppdragsgivare:	Barn- och ungdomsstiftelsen
<p>Sammandrag:</p> <p>Detta examensarbete handlar om Bass Camp musikverkstadshelheten. Bass Campus ry ordnar kostnadsfria verkstäder för unga som leds av professionella inom branschen. Verkstäderna är musikbaserade och de olika inriktningarna är rap-musik, dj-verksamhet och musikproduktion. Bass Camp är en del av de riksomfattande Stormvind-projektet. Bass Camps första säsong ordnades år 2010. Forskningsfrågan besvarar vad unga deltagare själv upplever att deltagande i Bass Camp har höjt på deras musikaliska förmågor. Material som används i examensarbetet är videomaterial som är filmats av produktionsbolaget Cocoa under Bass Camp verkstäderna. Material som används utöver detta är en kvalitativ intervju av en deltagare i rap-verkstan. Teoridelen lägger fokus på tidigare undersökning om Stormvinds deltagare (Kotilainen, Siivonen & Suoninen) samt deltagande och hobbyverksamhet (Virolainen). För att försäkra ungdomars välmående och för att förebygga marginalisering är det viktigt att ordna hobbyverksamhet som tangerar de områden som unga är intresserade av. Fortsatta förbättringsförslag är att anlita en ungdomsledare samt karriärservice till en del av verkstäderna som ett komplement för de omväxlande branschproffsen. Som ett komplement till verkstäderna föreslås att lära ut teoretiska kunskaper och metoder för arbetande i form av musikteori. För att försäkra att de pedagogiska kunskaperna av verkstadsledarna kunde det ordnas en gemensam utbildning för dem. Beställaren av examensarbetet är Barn- och ungdomsstiftelsen som är koordinator för Stormvind. Jag blev intresserad av ämnesområdet för att jag själv har deltagit i Bass Camp. Jag har själv fått många nya talanger, erfarenheter, vänner och nätverk genom mitt deltagande.</p>	
Nyckelord:	Bass Camp, Barn- och ungdomsstiftelsen, Stormvind, Kulturell ungdomsarbete, Hobbyverksamhet, Musik, Verkstad
Sidantal:	45
Språk:	Finska
Datum för godkännande:	02.05.2017

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Culture management
Identification number:	6177
Author:	Kitty Norros
Title:	Bass Camp työpajakokonaisuuden vaikuttaminen nuorten musiikillisiin taitoihin.
Supervisor (Arcada):	Liisa Tolonen
Commissioned by:	Lasten ja nuorten säätiö
Abstract:	
<p>This thesis is about Bass Camp. Bass Camp is a free-of-charge workshop project for youth organized by Bass Campus ry. The workshops are music based in the fields of rap-music, dj-ing and music production. Bass Camp is a part of Myrsky. The first season was organized in 2010. The research problem answers how participants experience that their musical talents have grown as a result of their participation in the project. The material used for this thesis is video material produced by production company Cocoa. And also a qualitative interview with a participant of the rap-workshop. The theory portion of this thesis focuses on a prior research about Myrsky (Kotilainen, Siivonen & Suoninen), and participation and hobbies among youth (Virolainen 2015). For the wellbeing of youth and to prevent marginalization it is important to arrange hobby activities, that youth themselves are interested in. Improvement suggestions are to add a youth worker and career advisor to the workshops, in addition to the changing art instructors. Improvement suggestions considering the workshops is to add music theory to the curriculum. For the instructors it is suggested to organize a workshop for how to lead youth. The orderer of this thesis is the Children and Youth Foundation, whom coordinates Myrsky. I have participated in Bass Camp myself. Ive gained a lot of confidence, networks, new skills and experiences through my participation, so that inspired me to write about Bass Camp.</p>	
Keywords:	Bass Camp, Children and youth foundation, Myrsky, Cultural youth work, Hobbies, Music, Wokshop
Number of pages:	45
Language:	Finnish
Date of acceptance:	02.05.2017

SISÄLTÖ/ INNEHÅLL / CONTENTS

1	Johdanto	7
1.1.1	<i>Käsitteet.....</i>	8
1.1.2	<i>Tavoitteet ja tutkimuksen tarkoitus.....</i>	9
1.1.3	<i>Aineisto ja menetelmät .....</i>	9
1.1.4	<i>Opinnäytetyön rakenne .....</i>	10
2	Bass Camp	11
2.1.1	<i>Bass Campin sisältö ja tavoite .....</i>	11
3	Myrsky-hanke.....	16
3.1.1	<i>Myrsky tilaustutkimus .....</i>	17
3.1.2	<i>Nuorten kulttuuritoimintaan osallistuminen.....</i>	19
3.1.3	<i>Harrastaminen.....</i>	20
4	Bass Camp osallistujien kokemuksia	22
4.1.1	<i>Osallistujien kokemuksia .....</i>	22
4.1.2	<i>Mercedes Bentso.....</i>	23
4.1.3	<i>Bass Campin osallistujien jatkoyhteydenpito .....</i>	24
5	Haastattelun vaiheet.....	25
5.1	<i>Bass Camp osallistujan haastattelu .....</i>	27
6	Loppupäätelmät ja kehittämissuhteet.....	33
	Lähteet.....	38
	Liitteet/Bilagor.....	41
	<i>Sammanfattning av arbetet på svenska .....</i>	41

ESIPUHE

Tämä lopputyö on lopputulos kulttuurialan koulutuksesta, johon sain innoituksen ha-
keutua omien Bass Camp -työpajakokemusteni ansiosta. Haluan kiittää kaikkia, jotka
ovat olleet osallisia työpajakokonaisuuden järjestämisessä ja antaneet mahdollisuuden
kokea, kehittyä ja kasvaa.

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä käsittelen Bass Camp työpajakokonaisuutta. Bass Camp on nuorille suunnattu työpajakokonaisuus, jossa nuoret saavat ohjausta musiikkialan ammattilaisilta. Bass Campin eri lajit ovat dj-toiminta, rap-musiikki ja musiikintuottaminen. Bass Camp on osa valtakunnallisesti toimivaa Myrsky-hanketta. Opinnäytetyön tilaaja on Lasten ja nuorten säätiö, joka on Myrsky-hankkeen koordinoija. Lasten ja nuorten säätiö toimii nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, ja heidän toiminta kohdistuu erityisesti nuoriin, jotka ovat vaikeissa elämäntilanteissa. Lopuksi arvioin kehittämissuhteita kuten nuoriso-ohjaajien liittämistä toimintaan, taide-ohjaajien koulutuksen ja musiikkiteorian lisääminen työpajasisältöihin.

Tutkimuksessani kohdistan tutkimuskysymykseni käsittelemään nuorten omakohtaisia kokemuksia siitä, miten heidän musiikilliset taitonsa ovat kehittyneet Bass Campiin osallistumisen kautta. Tutkimuksen tulos on siis subjektiivinen ja myös riippuvainen siitä, minä vuonna osallistuja on osallistunut työpajakokonaisuuteen. Tutkimus ei ota kantaa työpajojen käytännön järjestelyihin, esim. aikatauluihin, tilaratkaisuihin ja organisointiin, ja niiden onnistumiseen.

Toinen näkökulma, joka on jäänyt tutkimuksen ulkopuolelle, on Bass Campin rahoitus, sillä tutkimukseni keskittyy nuorten omakohtaisiin kokemuksiin ja kehitykseen työpajoissa.

Opinnäytetyössäni ei oteta huomioon osallistujien ennako-odotuksia, sillä osallistujia ei ole haastateltu ennen työpajoihin osallistumista, eikä sen objektiivinen arviointi jälkeenpäin ole siksi todennettavissa. Bass Campiin osallistuneet nuoret tulevat erilaisista lähtökohdista, joita ei ole eritelty opinnäytetyössä.

1.1.1 Käsitteet

Opinnäytetyössäni käytän sellaisia käsitteitä kuten syrjäytyminen, rap-musiikki, dj, musiikintuottaja ja katutanssi.

Syrjäytyminen: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrittelee syrjäytymisen sosiokulttuurisena prosessina, jossa nuori jää yhteiskunnallisten järjestelmien, kuten koulutus- ja työmarkkinajärjestelmien, ulkopuolelle, ja tämän vaikutusta hyvinvointiin.

Hyvinvointivaikutuksiin kuuluvat terveydelliset ongelmat, sosiaalisten suhteiden vähyys ja yhteiskunnallisen toiminnan ulkopuolelle jääminen. Riskitekijöitä voivat olla matala koulutus, pitkäaikainen työttömyys, ongelmien ketjuuntuminen ja toimeentulo-ongelmat. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2016)

Rap-musiikki: Rap-musiikki on 1970-luvulla syntynyt musiikkityyli, jonka alkuperä on New Yorkin afroamerikkalaisten suosimalla asuinalueella, Bronxissa. Perinteisesti rap-musiikkiin liitetään rytmikäs tausta ja lausunta. Sana rapping on vanhaa afroamerikkalaista slangia, joka viittaa kiihtyneessä tilassa puhumiseen. Rap-musiikki on perinteisesti kanta-aottavaa. Myös ns. samplaaminen on yleistä, joka tarkoittaa, että toisen tekemästä musiikkista otetaan osia ja liitetään omaan teokseen. (Yle, Sampo Axelsson 2015)

Dj: Dj on lyhenne sanoista Disc Jockey. Dj:nä toimii henkilö, joka valitsee ja soittaa musiikkia esiintymispaikan ja yleisön odotuksien mukaisesti. Dj on myös vastuussa siitä, miten musiikillinen draaman kaari rakentuu illan aikana. Entisajan levysoittimet ovat vaihtuneet moderneihin tietokone- kontrolleriyhdistelmiin. (Rytmi-manuaali, Toni Kurkimäki 2015)

Musiikin tuottaminen: Musiikintuottaja voi säveltää, tuottaa ja äänittää kappaleita. Tuottaja hallitsee eri musiikkiohjelmaa ja tietotekniikkaa, ja hänellä on yleiskäsitys musiikin lainalaisuuksista ja eri tyylilajeista. Musiikintuottaja pystyy kuulemaan ja havainnoimaan musiikin eri tasoja ja tekemään niistä yhtenäisen kappaleen. Musiikintuottajalla on päävastuu kappaleen lopullisesta äänimaailmasta. (Careers in music, Jaron Luksa 2016)

Katutanssi: Katutanssi, joka tunnetaan paremmin englanninkielisenä sanana street dance, on yläkäsite, johon kuuluu monta lajia eri tanssityylejä. Katutanssin historia juontuu tansseista, joita ennen harrastettiin kaduilla, tanssiklubeilla ja puistoissa. Katutanssilajeja ovat mm. hip-hop, locking, popping, house ja breakdance. (Just 4 Funk Productions, 2016)

1.1.2 Tavoitteet ja tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteena on tuoda esiin nuorten omia kokemuksia Bass Campiin osallistumisesta, ja siitä miten se on vaikuttanut heidän musiikillisiin taitoihinsa ja tekemiseensä. Sen yhtenä tavoitteena on myös korostaa nuorille järjestettävän maksuttoman työpajatoiminnan tärkeyttä. Opinnäytetyön tavoitteena on lisäksi tuoda esiin työpajakonaisuude kehittämisehdotuksia.

Tutkimuksen tausta-ajatuksena on Lasten ja nuorten säätiön periaate ”Jokainen yksilö on tärkeä, eikä yhteiskunnalla ei ole varaa menettää yhtäkään nuorta syrjäytymiselle” (Lasten ja nuorten säätiö 2016). Syrjäytyminen on sosiaalisesti, eettisesti ja ekonomisesti vaikuttava asia yhteiskunnassamme.

Tutkimuskysymykseni on ”Millä tavalla Bass Campin osallistujat kokevat työpajakonaisuuteen osallistumisen vaikuttaneen heidän musiikillisiin taitoihinsa”.

1.1.3 Aineisto ja menetelmät

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössäni käytän kvalitatiivista haastattelua, jonka itse toteutan, sekä aikaisemmin käytyjä videohaastatteluja. Haastattelen rap-pajaan osallistunutta nuorta sekä käsittelen videomateriaalia, jota on kuvattu työpajojen aikana sekä niiden jälkeen. Videodokumentissa haastatellaan nuoria osallistujia sekä työpajaohjajia. Teoriaosuudessa käytän aikaisempia tieteellisiä tutkimuksia sekä artikkeleita ja sähköisiä lähteitä. Teoriaosuudessa keskityn pääosin aikaisempaan Myrsky-hankkeen tutkimukseen ”Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-

hankkeessa” (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011), sekä käsitteisiin, jotka ovat tutkimukselle tärkeitä, kuten harrastaminen ja nuorten kulttuuritoimintaan osallistuminen.

Käytän opinnäytetyössä kvalitatiivisen haastattelun lisäksi Bass Campista tehtyä videodokumenttisarjaa ja videohaastatteluja, joita on kuvattu projektin jälkeen. Videodokumentin nimi on ”Bass Camp mini series” ja sen on ohjannut ja tuottanut videotuotantoyhtiö Cocoa, jonka on toimittanut Annina Huhtala. Videodokumentti on kuvattu työpajojen aikana ja niissä on haastatteluja nuorilta, työpajaohjaajilta sekä Bass Campin järjestäjiltä. Videodokumenttia on näytetty Yleisradion Summeri-ohjelmassa vuonna 2011. Käytän videodokumentin kolmea ensimmäistä osaa, jotka ovat näkyvillä videoyhteisöpalvelussa YouTubessa.

Haastatteluissa on tärkeää, että haastateltavan henkilökohtaiset tiedot pysyvät tutkijan ja haastateltavan välisinä. On vaikeaa ennakoida, minkälaisia negatiivisia vaikutuksia haastattelu saattaisi tuoda haastateltavalle sisällön ollessa julkista. On myös tärkeää, että haastattelukysymykset eivät ole sellaisia muodoltaan, että ne voisivat loukata tai provosoida haastateltavaa.

1.1.4 Opinnäytetyön rakenne

Luku 1 sisältää johdannon ja kartoittaa opinnäytetyön sisällön, keskeisiä käsitteitä ja aineiston.

Luku 2 käsittelee Bass Camp -työpajakokonaisuuden sisältöä, järjestäjätahoa ja taustajatteluja projektin takana.

Luku 3 käsittelee Myrsky-hanketta sekä Lasten ja nuorten säätiötä. Teoriaosuus keskittyy aikaisempaan Myrsky-hankkeen tutkimukseen. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011). Tämän lisäksi luku käsittelee nuorten kulttuuritoimintaan osallistumista ja harrastustoimintaa (Virolainen 2015).

Luku 4 käsittelee Bass Campin osallistujien kokemuksia käyttäen Cocoa-tuotantoyhtiön kuvaamaa videomateriaalia sekä lehtiartikkelia.

Luku 5 sisältää haastattelun Bass Campin rap-pajaan osallistuneen nuoren kanssa.

Luku 6 käsittelee loppupäätelmiä ja kehittämisehdotuksia.

2 BASS CAMP

2.1.1 Bass Campin sisältö ja tavoite

Bass Camp on maksuton työpajakokonaisuus 13–20-vuotiaille pääkaupunkiseutulaisille nuorille, kertoo Bass Campus ry verkkosivuillansa. Bass Camp pitää sisällään eri lajeja, joita nuoret pääsevät kokeilemaan. Näitä ovat musiikkituottaminen, dj-toiminta sekä rap-musiikki. Kokeiltuaan kaikkia lajeja nuori valitsee itselleen yhden päälajin, jossa saa syväällisempää ohjausta. Aikaisempaa kokemusta lajeista ei Bass Campissa tarvita, sillä opettajat auttavat nuoria luomaan omaa materiaalia alusta lähtien. Bass Campissa tekeminen lähtee liikkeelle nuorista itsestään. Päälajin ohella järjestetään oheisohjelmaa tapaamisien aikana. Osallistuessani Bass Campiin, oheistoimintana järjestettiin mm. kierrätyskorupaja, elokuvien jälkiäänityspaja, laulupaja ja katutaidetoimintaa. (Bass Camp 2012)

Bass Campin työpajat on järjestetty nuorten toimintakeskus Hapessa, joka on Nuorisoiänkeskuksen hallinnoima. Helsingin kaupungin verkkosivustolla kerrotaan Nuorisoiänkeskuksesta tahona, joka tuottaa yhdessä nuorten kanssa heille suunnattua ohjelmaa, kuten kulttuuripalveluita ja harrastusmahdollisuuksia. Nuorisoiänkeskusta johtaa nuorisotoimenjohtaja ja keskus edistää nuorten yhteiskunnallista osallistumista tarjoamalla erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia, sekä tarjoamalla nuorille neuvontaa ja tukea. Nuorisoiänkeskus on Helsingin kaupungin organisaatiossa osa sivistystoimia. (<http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/>)

Happi sijaitsee keskeisellä paikalla Helsingin Sörnäisissä.. Hapessa järjestetään laajalaisesti nuorille suunnattua toimintaa. Hapessa toimii Helsinki Freedom Records, mediatyöpaja Hattumedia, valokuvaustoiminta Kuvakeskus, näyttelemispaja Narri, tietokonepelitoiminta Pelitalo, kädentaitopaja Värkkäämö ja katutaidetyöpaja Supafly. Kun nuoret pääsevät tutustumaan Hapen tiloihin Bass Campin kautta, heillä on myös oiva mahdollisuus tutustua Hapen muuhun toimintaan ja tätä kautta saada uusia harrastusmahdollisuuksia.

Bass Campin taustalla on voittoa tavoittelematon yhdistys Bass Campus ry. Bass Campus ry määrittelee verkkosivuillansa tavoitteekseen innostaa ja ohjata nuoria omassa asuinympäristössään toteuttamaan taide- ja kulttuuriprojektejaan.

Jokainen Bass Campin kausi huipentuu esiintymiseen, jossa nuoret itse pääsevät näyttämään projektin aikana luomansa lopputuotannot, joita he ovat yhdessä harjoitelleet. Ryhmien välinen yhteistyö syntyy, kun tuottajapajassa tehty taustanauha tulee käyttöön rap-pajan kappaleen teossa. Näin nuoret pääsevät solmimaan yhteistyösuhteita, joiden kautta he voivat myös tehdä yhteistyötä Bass Campiin osallistumisen jälkeen.

Ensimmäinen työpajakokonaisuus järjestettiin kaudella 2010–2011. Osallistujat ovat hakeneet Bass Campiin kohdistetun markkinoinnin kautta Facebookissa lähetetyllä lomakkeella, joten aiheesta kiinnostuneet nuoret ovat itse hakeutuneet työpajaan. Ilmoittautumisen kautta järjestäjät ovat valinneet osallistujat heidän taustansa perusteella, läh-

tökohtina tarjota vaikeissa elämäntilanteissa oleville nuorille mahdollisuuden osallistua työpajakokonaisuuteen.

Bass Camp yhdistää nuoria eri taustoista ja antaa heille yhteisen kohtaamisalueen, jotta nuoret oppivat tuntemaan toisensa ja saavat irtioton arjestaan ja mahdollisista ongelmistaan. Jenni Jauri, Bass Campin ensimmäisten kausien koordinaattori, kertoo videodokumentin ensimmäisessä osassa Bass Campin osallistujista. Osa osallistujista tulee toimivista perheistä, joissa ei ole suurempia ongelmia. Toiset tulevat sijoitusperheistä, asuvat laitoksissa tai ovat huostaanotettuja. Jauri kuvaa aikuisten roolia työpajoissa nuorten näkökulmasta erittäin tärkeäksi, sillä nuoret pääsevät ympäristöön, jossa aikuiset eivät ole heidän vanhempiaan, sosiaaliviranomaisia tai opettajia. Bass Campissa osallistujia ei tuomita tai jollain tavalla yritetä korjata ns. normaaleiksi nuoriksi, vaan annetaan nuorille välineet itse luoda asioita, kuten Jauri korostaa.

Tommi Suoknuuti ja Ville Tikkanen ovat Bass Campin järjestäjät. Minttu Hahtola haastatteli Metropolian blogikirjoitukseen heitä. Tikkanen ja Suoknuuti tapasivat ollessaan Bassoradiolla juontajia. Suoknuuti oli tehnyt aiemmin vastaavanlaista työpajakokonaisuutta Kauhajoelle, ja Tikkasen kanssa keskus-telleessaan he havaitsivat, että samanlainen projekti pitäisi luoda myös pääkaupunkiseudulle, jossa on suuri kirjo eri luovien alojen tekijöitä. (Hahtola, Minttu 2010)

Nämä luovien alojen ammattilaiset haluavat jakaa omaa tietoaan nuorille, koska he ovat hyvin pitkälti itseoppineita. Bass Campin tapaista urbaanin kulttuurin koulua ei ollut aikaisemmin järjestetty. Ohjauksen avulla nuoret löytävät nopeammin itselleen sopivimman tien tehdä ja luoda asioita, valaisee Ville Tikkanen. Hän korostaa myös, että ammattilaisohjaus auttaa nuorta välttämään pahimmat sudenkuopat ja kehittämään nopeammin taitojaan. (Bass Camp 2011)

Nuoret pääsevät opiskelemaan asioita, joita ei opeteta muualla. Taidelajit ovat myös sellaisia, joita oppiakseen tarvitsee pitkänaikaista sitoutumista. Bass Camp ei ole kertaluontoinen työpaja vaan työpajakokonaisuus, joka järjestetään yhden lukukauden ajan, joten nuorilla on tilaisuus kehittyä lajissa. Se, että nuoret saavat ohjeistusta ja vertaistukea, johtaa siihen, että he eivät anna periksi yhtä helposti kuin yksin opiskellen. Työpa-

jakokonaisuus kestää noin vuoden, riippuen rahoituksen riittävydestä jokaiselle työpa-jakokonaisuudelle.

Kuva 2. Ohjaajat DJ Orion, Super Janne ja Gracias kertovat nuorille omista kokemuksistaan musiikkialalla. Kitty Norros 2012.

Nuorilla on paljon intoa tehdä asioita, mutta usein tekeminen loppahtaa siihen, että he eivät itse pääse tekemisen alkuun. He tarvitsisivat jonkun, joka ohjaa heitä oikeaan suuntaan. Vertaistuki on myös Bass Campissa hyvin tärkeä elementti, joka pitää nuorten innostusta yllä, kuten yksi nuorten taideohjaajista, rap-artisti Pyhimys, huomauttaa videodokumentissa.

Osalla osallistujista on jo harrastuspohjainen tausta tekemiseen, kun taas osalla nuorista ei ole paljoakaan tietämystä Bass Campin eri lajeista. Tätä kautta kokeneemmat nuoret pystyvät myös ryhmässä kannustamaan toisiaan ja opettamaan kokemattomille nuorille omia taitojaan.

Taideohjaajina toimivat omien alojensa osaajat. Tuottajapajassa ohjaajina ovat olleet mm. Aksim, Marked Man Dj/tuottajat Orkidea, Sir Nenis, Polarsoul ja Staffro. Dj-työpajassa ovat olleet ohjaajina mm. Desto, Mista S ja Taste. Rap-pajassa ohjaajina ovat olleet mm. rap-artistit Mc Särre, Super Janne, Pyhimys, Asa, Solonen, Kosola ja Chyde.

Katutanssipajaa on ohjannut tanssiryhmä Flow Mo Crew. Oheistyöpajojen ohjaajina ovat olleet näyttelijä Mikko Kouki, taiteilija Jani Tolin, Disney-ohjaaja Petri Hanttu, vaatemerkki Globe Hopen edustajat, laulaja Iisa Pykäri sekä laulaja-lauluntekijä Saara Aalto.

Kuva 3. Rap-ryhmä kokoontuu huoneeseen ja kirjoittavat yhdessä kappaleita. Huoneen takaosassa löytyy valkotalu johon nuoret ovat yhdessä ideoineet aiheita kappaleille. Etualalla kaksi nuorta kirjoittaa yhdessä kappaletta. Kitty Norros 2012.

Taide-ohjaaja, rap-artisti Pyhimys kertoo videodokumentin ensimmäisessä osassa hetkestä, kun rap-pajassa saatiin ensimmäinen kappale valmiiksi. Vaikka kaikki nuoret eivät itse osallistuneet kappaleen tekemiseen, kaikki pystyivät osallistumaan yhteisen tekemisen tunnelmaan, sekä pääsivät osaksi kollektiivista ja positiivista ilmapiiriä. Pyhimys kertoo ohjaajan roolissa pitävänsä tunnelmaa yllä ja rohkaisevansa nuoria.

Taideohjaaja DJ Sir.Nenis korostaa videodokumentin ensimmäisessä osassa työpajakonaisuuden tärkeyttä omien kokemuksensa pohjalta. Nuorena hän itse olisi halunnut opetusta, mutta hänen täytyi itse opetella lajin taidot, koska vastaavia työpajoja ei silloin vielä ollut. Tieto piti itse löytää lehdistä tai muualta. Bass Camp antaa myös oivan tilaisuuden alan ammattilaisille välittää eteenpäin omia taitojaan ja jakaa tämän kokemuksen nuorten kanssa.

3 MYRSKY-HANKE

Lasten ja nuorten säätiö kertoo verkkosivuillansa olevansa nuorten hyvinvoinnin eteen työskentelevä, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton säätiö. Se on toiminut vuodesta 2001 lähtien koko Suomessa sekä myös kansainvälisesti. Lasten ja nuorten säätiön toiminta kohdistuu erityisesti nuoriin, jotka ovat vaikeissa elämäntilanteissa. Nämä kohderyhmän nuoret esimerkiksi kärsivät mielenterveysongelmista, ovat jääneet ilman koulutuspaikkaa tai omaavat haastavan perhetaustan. (<http://www.nuori.fi/tietoa-meista/>)

Lasten ja nuorten säätiö kertoo verkkosivullansa (www.nuori.fi/myrsky) Myrsky-hankkeesta, johon myös Bass Camp kuuluu. Myrsky on 12–29-vuotiaille suunnattu projektirahoitusmalli, jonka kohderyhmä on erityisesti vaikeissa elämäntilanteissa olevat nuoret. Myrsky toimii valtakunnallisesti ja projekteja on useita kymmeniä ympäri Suomea. Toiminnan periaate on se, että paikallisesti järjestetyt nuorille suunnatut projektit voivat hakea rahoitusta, kuten Lasten ja nuorten säätiö kirjoittaa verkkosivuillansa. Projektitukea voi hakea kaksi kertaa vuodessa. (Lasten ja nuorten säätiö 2016)

Myrsky-hanke alkoi vuonna 2008, kun Suomen kulttuurirahasto koordinoi Myrskyä, ja vuonna 2011 Lasten ja nuorten säätiö jatkoi Myrskyn koordinoimista. Hankkeen taustalla on ollut havainto siitä, että Suomessa on laaja joukko jollakin tavalla syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia nuoria. Turvallisen ympäristön ja ystävien puute, sekä masennus ja muut ongelmat ovat olleet läsnä monien nuorten elämässä. Tähän liittyen Myrsky-hankkeen käynnistäjillä oli usko siihen, että taiteen avulla voidaan tavoittaa oleellisia puolia ihmisenä olemisen ytimeä, ja että ihmiset kykenevät taiteen keinoin eheytymään. Myrskyssä lähtökohdaksi valittiin nuorten ja taiteilijoiden yhteistyö taidehankkeissa. Toimintaa ei määritelty pedagogiseksi, terapeuttiseksi eikä nuorisotyön osaksi, vaan taiteen tekemiseksi taitelijoiden kanssa. Sen myötä vahvistuvan henkisen hyvinvoinnin toivottiin lujittavan nuorten liittymistä yhteiskuntaan ja tuovan yhteiskunnalliseen toimintaan tervetullutta uudistumiskykyä (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 [Hämäläinen 2008]).

Myrskyn ydinajatus on siinä, että nuoret itse luovat taidetta omista lähtökohdistaan jaideoivat sen sisällön itse. Nuoret pääsevät ammattilaisten ohjauksessa tekemään taidetta. Tämä yhdessä tekeminen ja oppiminen auttaa nuoria löytämään oman identiteettinsä, luomaan positiivisia kokemuksia ja nostamaan heidän itseluottamustaan. Myrskyssä kaikki nuoret saavat mahdollisuuden osallistua projekteihin. Osallistuminen antaa nuorille erilaisia keinoja ja taitoja, joilla he voivat ilmaista itseään. Taidelajit ovat monipuolisia ja työpajat sisältävät mm. teatteria, sarjakuvaa, sirkusta ja elokuvien tekemistä. (Lasten ja nuorten säätiö 2016)

Myrsky on vuosina 2011–2015 tukenut 129 projektia yhteensä 1,2 miljoonalla eurolla. Myrsky on tavoittanut vuodesta 2008 lähtien noin 20 000 nuorta. Näiden nuorien lisäksi taideohjaajina on toiminut satoja ammattilaisia eri aloilta.

Lasten ja nuorten säätiö, joka koordinoi Myrsky-projektia, antaa toimijoilleen tukea projektien vetämiseen ja järjestävät koulutuksia, työnohjausta sekä vertaistapaamisia ohjaajilleen. Myrskyllä on mahdollisuus kehittää taiteen ja nuorisotyön yhteistyön laadukkuutta seuraamalla eri projektien kulkua ja kokoamaan eri käytänteitä yhteen. (Lasten ja nuorten säätiö 2016)

Myrsky-projektien vaikutusta on tutkittu laajassa tutkimushankkeessa. Tutkimushanke on Suomen Kulttuurirahaston tilaustutkimus ja Nuorisotutkimusverkoston koordinoimana tutkimus joka valmistui keväällä 2011.

3.1.1 Myrsky tilaustutkimus

Nuorisotutkimusverkoston koordinoima Suomen Kulttuurirahaston tilaustutkimus ”Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa” tarkastelee nuoria Myrsky-osallistujia ja heidän kokemuksiaan projekteihin osallistumisesta.

Tutkimustulos osoittaa, että Myrskyyyn osallistuminen on tuonut nuorille rohkeutta, esiintymistaitoja, itseilmaisua, tunteiden käsittely- ja ilmaisutaitoja, ystäviä, itsevarmuutta ja vapautuneisuutta. ” (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s.90)

Nuorten oman arvioinnin mukaan he kertovat oppineensa hyvin oleellisia elämäntaitoja. Näihin kuuluvat onnistumisen tunteet, rohkaistuminen, muiden edessä esiintyminen ja omien mielipiteiden ilmaisu. Elämäntaitoihin kuuluu myös tunne siitä, että nuorella on itselleen tärkeitä asioita elämässään sekä epäonnistumisten kääntäminen omaksi voitoksi. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s.96)

Tutkimus osoittaa, että yhdessä tekeminen, oppiminen ja taiteen luominen on tärkeämpää kuin lopputulosten harjoittelu ja esittäminen. Nuoret arvostivat sitä, että he saivat osallistua projektien ideointiin ja sisällön tuottamiseen. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s. 83)

Tutkimus viittaa siihen, että taide voi edesauttaa muutosta, sekä vahvistaa nuorten positiivista käsitystä itsestään (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s.82). Tutkimus tuo esiin, että taiteen keinoin nuori työstää itsetuntemustansa ja identiteettiänsä. Tämä tapahtuu niin, että nuori voi vertailla omia arvojaan teokseen, samaistumalla sen henkilö- hahmoihin tai käsitellä omia kokemuksiaan teoksen kautta ja löytää uusia ilmaisumuotoja.

Haastatteleamalla taideohjaajia tutkimus viittaa siihen, että nuoret joilla on ollut vaikeuksia tuoda esiin tunteitaan, ovat saaneet työkaluja tunteiden ilmaisuun taiteen tekemisen kautta. Myrskyn osallistujat muodostavat useimmiten lähiryhmiä, joissa on 10–20 osallistujaa. Ohjaajat näkevät tutkimuksessa, että nuorten kokonaisvaltainen läsnäolo sosiaalisissa tilanteissa ja vuorovaikutustaidot ovat parantuneet Myrsky-hankkeeseen osallistumisensa myötä. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s 87)

Hyvin tärkeä osa ryhmässä työskentelyä on, että taideohjaajat voivat vahvistaa nuorten toimintakykyä ja potentiaalia, ja tällä tavalla tuoda esiin nuorten oman äänen ja pystyvät paikkaamaan nuorten kasvu- ja elinolojen heikkouksia. (Määttä 2007).

Tutkimuksen kyselyn perusteella 73 % vastanneista on sitä mieltä, että Myrskyn osallistuminen on lisännyt iloa elämään, ja 70 % vastanneista vastaa, että osallistuminen on kehittäneet heidän taitojaan ja rohkeutta ilmaista itseään. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s.93)

Tutkimustulokset esittävät, tyytyväisyys ja hyvinvointi ovat parantuneet eniten sellaisilla nuorilla, jotka ovat olleet mukana hankkeessa vapaaehtoisesti ja ovat olleet aktiivisesti mukana hankkeen toiminnassa, sekä myös silloin, kun viihtyivät ryhmässään, jakoivat ryhmän sisällä yhteisöllisyyden tunteen, ja kokivat itse saavansa osallistua hankkeen sisältöön. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s.127)

Esiintymiskokemuksista nuoret tuovat tutkimuksessa esiin sen, että kokemus oli itsessään tärkeä, ja että oman hankkeen osallistujien ja ohjaajien positiivinen palaute on merkityksellisempää kuin julkinen palaute. (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011 s. 105)

Tutkimus kuitenkin painottaa, että Myrsky-hankkeen kyselyiden tuloksia ei voida yleistää tai vetää siitä yleisesti johtopäätöksiä suomalaisiin nuoriin, koska tutkimuksen kohderyhmä ei vastaa yleisön väestörakennetta.

3.1.2 Nuorten kulttuuritoimintaan osallistuminen

Kulttuuritoimintaan osallistuminen on tärkeä osa sosiaalisessa erottumisessa, yksilön sisällyttämisessä yhteiskuntaan ja osallistumattomuus taas siitä ulossulkemisessa.. (Virolainen 2015 s.13 [Bordieu 1989])

Kulttuuritoimintaan osallistumisen voi jaotella eri aktiviteettitason ryhmiin aktiivista passiivisiin, harrastustoimintaan ja ammatilliseen toimintaan, ja korkeakulttuurista matlakulttuuriin. Kulttuurin kuluttamiseen kuuluu passiivista toimintaa kuten elokuvissa, teattereissa, konserteissa tai taidenäyttelyissä käyminen. Kulttuurin harrastamiseen kuuluu aktiivista toimintaa, joista voi käyttää sellaisia esimerkkejä kuten käsitöiden tekeminen, kirjoittaminen, laulaminen, näytteleminen, sovittaminen tai kuvataiteiden harrastaminen. (Virolainen 2015 [Reijo Viitanen 1999, Cecilia von Brandenburg 2008])

Osallistumisen tasoa voidaan kartoittaa arvioimalla tunnetta ja kokemusta yhteisöön kuulumisesta, omasta merkityksestä yhteisön jäsenenä ja yhteisössä toimimisesta. Osallisuuden tunne voidaan myös kokea mahdollisuutena vaikuttaa omaan lähiympäristöön,

ja itseään koskeviin päätöksiin ja asioihin. Yksilön osallisuuden tunne koostuu omasta voimaantumisesta, identiteetistä ja elämänhallintataidoista. (Virolainen 2015 s 18)

Osallistumattomuus on moniulotteinen ilmiö, joka voi johtua esimerkiksi kulttuuritarjonnan tietämättömydestä, taloudellisista syistä, tahdonheikkoudesta, välipitämättömyydestä tai aktiivisesta vastarinnasta kulttuuripoliittisia instituutioita vastaan. (Virolainen 2015 [Kärki 2013])

3.1.3 Harrastaminen

Nuorten hyvinvoinnista keskustellessa, nousevat usein esiin kysymykset terveydestä, turvallisuudesta ja materiaalisen hyvinvoinnista, sekä toimivista sosiaalisista ja perhesuhteista. Usein keskustelussa jää varjoon nuorten oma näkökulma, itsensä toteuttaminen ja harrastuneisuus. (Myllyniemi 2016)

Harrastaminen voi olla satunnaista tai sisältää toimintaa, jota nuori ei itse miellä harrastamiseksi. Esimerkkinä satunnaisesta osallistumistoiminnasta on erilaisiin tapahtumiin osallistuminen, kirjastoissa ja taidenäyttelyissä käyminen tai kotona harrastaminen. Harrastustoiminta voi olla maksutonta tai maksullista, perustua vuorovaikutukseen tai itsenäiseen harrastamiseen, jonkinlaiseen tuottamiseen tai asioiden vastaanottamiseen. (Virolainen 2015 [Seirala 2012])

Tutkimuksessa ”Media hanskassa. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta” (Merikivi, Myllyniemi & Salasuo 2016) selvitettiin harrastamisen yleisyyttä kyselyn kautta. Harrastus ei viittaa ainoastaan ohjattuun toimintaan vaan myös sellaisiin aktiviteetteihin, joita nuori itse pitää harrastuksinaan, ja joiden parissa nuori viettää laatuaikaa.

Tutkimuksen mukaan 89 prosentilla nuorista oli jokin harrastus. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, että ne nuoret jotka eivät mielestään harrasta mitään, kertovat median ja sosiaalisen median liittyvän vahvasti harrastuksiinsa. Tämä osoittaa myös sen, että kyselyn tulokset ovat monitulkintaisuudelle alttiita, ja että harrastamisen lokero on erilainen riippuen siitä millaiseksi nuoret mieltävät sen. Nuorten asuinalue, maaseudutu vai kau-

punki, ei vaikuttanut olevan yhteydessä harrastamisen yleisyyteen. (Merikivi, Myllyniemi & Salasuo. 2016 s. 56 - 57)

Kulttuuritoimintaan osallistuminen on kulttuurinen, poliittinen ja sosiaalinen toimintamuoto, jossa yksilö pääsee ilmaisemaan itseään ja käyttämään luovuuttaan. Keskeisiä aiheita, joita pitää käsitellä puhuttaessa nuorten osallistumisesta, ovat heidän oma aloitteensa ja kiinnostuksensa toimintaan osallistumiseen, kenen ohjaamaa toiminta on, kennellä on valtaa vaikuttaa nuorten ohjelmien sisältöön ja heidän vastuutansa ja asemaansa nuorten parissa. (Virolainen 2015)

Nuorisobarometrissa 2015 oli kysytty, kuinka taloudellinen liikkumavara rajoittaa nuorten harrastuksia. Joka kolmas nuorista sanoi jättäneensä jonkin harrastuksen aloittamatta rahanpuutteen takia. Viidennes kertoi lopettaneensa jo aloittamansa harrastuksen taloudellisista syistä. (Myllyniemi 2016, s 70).

Nyky-yhteiskunnassa yksilöiden omat valinnat, saavutukset ja kyvyt nousevat vahvasti esiin. Tämä yksilöllistyminen muuttuu helposti suorittamiseksi: nuorilla on vastuu onnistumisista ja epäonnistumisista niin työmarkkinoilla kuin koulutuksessakin . (Määttä 2007) Nämä suoristusvaimeet vaikuttavat väistämättä nuorten mahdollisuuksiin harrastaa ja ilmaista itseään, mikä itsessään lisää nuorten syrjäytymisvaaraa sekä mielenterveysongelmia.

Positiivista harrastuksia määritteleviä käsitteitä on nuoren sitoutuminen toimintaan, se että nuori itse vapaaehtoisesti haluaa osallistua toimintaan, ja että nuori kokee pääsevänsä vaikuttamaan omaan elämäänsä. Osallisuus sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyy syrjäytymisen ehkäisyyn. Keskeistä on se, että nuorille luodaan mahdollisuuksia kiinnittää itsensä yhteisöön, ja annetaan nuorille tilaisuuksia olla mukana ympäristössään, jotta ei putoaisi ulos yhteiskunnastamme. (Virolainen 2015 s. 20)

Bass Camp luo tällaisen yhteisön nuorille, ja tuo yhteen nuoria eri taustoista. Osalle heistä Bass Camp on ollut oleellinen osa oman yhteisön luomisessa ja uusiin ihmisiin tutustumisessa. Bass Campin toiminta perustuu nuorten kiinnostuksen kohteisiin ja he ovat itse hakeutuneet ohjelmaan.

Myrsky-projekteissa nuorten luomisen pohjana ovat aina heidän omat lähtökohtansa ja elämäntarinansa. Bass Campin toiminnan painopiste, kuten muissakin Myrsky-projekteissa, on myös taideohjaajan ja nuoren välisessä dialogissa sekä vertaistuksessa, jota muut osallistujat antavat toisilleen. (Lasten ja nuorten säätiö 2016)

4 BASS CAMP OSALLISTUJIEN KOKEMUKSIA

4.1.1 Osallistujien kokemuksia

Käytän referenssinä videomateriaalia, joka on kuvattu Bass Campin aikana sekä sen jälkeen. Käytän haastattelunimeä, jota käytetään videoiden yhteydessä nostamatta esiin tietoja, joita ei tule esiin videomateriaalissa.

Videodokumentin haastatteluissa nuoret tuovat esiin omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Nuoret nostavat dokumenttisarjan läpi esiin sitä, miten ovat uskaltaneet kirjoittaa omia lyriikoita, sekä miltä on tuntunut räpätä ensimmäisiä kertoja muiden ihmisten edessä Bass Campin aikana. Nuoret korostavat haastatteluissa sitä, että yhteisöllisyys on ollut oleellinen osa luomisprosessia. Nuoret nostavat myös esiin ajatuksia siitä, että aluksi on vaikea tietää, mistä aloittaa. Nuoret kertovat saaneensa Bass Campin kautta väylän, jonka avulla he ovat päässeet kannustavaan ilmapiiriin, minkä seurauksena he ovat uskaltaneet luoda omaa materiaalia.

Linda-Maria kertoo Bass Campissa ensimmäistä kertaa uskaltaneensa räpätä ääneen ja mikrofoniin, lausuneensa ensimmäistä kertaa ns. freestyleä, joka tarkoittaa räppäämistä ilman valmiiksi kirjoitettuja sanoituksia, sekä oppineensa asioita lyriikoiden kirjoittamisesta, joista ei aikaisemmin ollut tiennyt.

Claudia tuo esiin haastattelussaan sen, miten paljon hän on oppinut osallistuttuaan työpajakokonaisuuteen. Claudia pohtii, että nuori voi harrastaa itsenäisestikin, mutta kokemusta ja ohjausta, jota Bass Campissa saa alan ammattilaisilta, ei voi saada muualta.

Samoja havaintoja on tehnyt myös taideohjaaja rap-artisti Pyhimys. Hän kertoo haastattelussaan, että nuoret haluavat tehdä paljon, mutta kotona ei yksin pääse alkuun. Tärkeää on myös vertaistuki, jota osallistujia saa ohjaajilta sekä kanssaosallistujilta.

Sonny painottaa haastattelussaan, että jännitys ja energia, joka lavalle noustessa syntyy, on mahtava. Lavalle nouseminen vaatii myös rohkeutta ja uskoa itseensä. Nuoren lähtökohdat omien kappaleiden tekemiseen ovat omassa elämässä. ”Muut mukanaolijat oli kannustavii, mukavii ja kuunteli erittäin hyvin”. Tämä antaa esimerkin siitä, millä tavalla nuoret saavat vertaistukea toisiltaan.

Taideohjaaja rap-artisti Särre korostaa haastattelussaan sitä, että nuorilla on omat tarinansa ja omia kokemuksia, joita hän ohjaajana kannustaa nuorta kirjoittamaan.

4.1.2 Mercedes Bentso

Linda-Mariaa käsittelevä artikkeli julkaistiin Helsingin Sanomissa 4. huhtikuuta 2013. Kirjoituksen otsikkona on ”Näytän teille vielä” ja sen ovat kirjoittaneet Venla Pystynen ja Outi Pyhäranta. Rap-ryhmään osallistuneesta Linda-Mariasta syntyi rap-artisti Mercedes Bentso, joka uskaltaa pukea vaikeita asioita sanoiksi. Mercedes Bentso haastaa ajatuksiamme hyvinvointiyhteiskunnasta omista lähtökohdistaan. Mercedes Bentson takana oleva Linda-Maria kertoo, kuinka hän tippui valtion suojaverkon läpi.

Linda-Maria kertoo Helsingin Sanomien haastattelussa saaneensa yhteydenoton taideohjaaja rap-artisti Pyhimykseltä Bass Camp työpajaan osallistumisensa jälkeen. Linda-Marian tausta innosti häntä kirjoittamaan kappaleita huumepeireistä ja väkivallasta, jota hän on kohdannut. Musiikki on antanut hänelle tavan ilmaista itseään ja käsitellä vaikeita tapahtumia.

Linda-Maria on joutunut koulukiusatuksi ja tullut leimatuksi tyhmäksi oppilaaksi opettajien toimesta. Vasta aikuisiällä diagnosoitu keskittymishäiriö antoi selitti tapahtunutta ja opettajien vääristä olettamuksista Linda-Mariasta. Olemattoman kouluystäväpiirin seurauksena hän oli hakeutunut väärään kaveripiiriin ja alkanut tehdä laittomuuksia.

Hän rakastui mieheen, jolla oli paha huumeongelma. Linda-Maria alkoi itse ottaa huumeita paetakseen todellisuutta ja selviytyäkseen elämästään.

Linda-Maria joutui vakavasti pahoinpidellyksi kyseisen miehen toimesta vuonna 2011. Kaksi viikkoa myöhemmin hänen elämänsä kirkastui, kun hän sai yhteydenoton Pyhimykseltä.

Pyhimys oli kiinnostunut tekemään yhteistyötä Linda-Marian kanssa kuunneltuaan hänen huumeita käsittelevän kappaleensa. Tämän jälkeen Linda-Maria sai syyn olla vastaamatta entisen ystäväpiirinsä yhteydenottoihin ja tilaisuuden rakentaa elämänsä uudestaan. Pyhimys kiinnitti Linda-Marian levy-yhtiölleen Yellowmic Recordsille.

Linda-Mariasta on tullut nuorten ääni syrjäytymisestä, päihdeongelmista ja väkivallasta kärsiville nuorille. Hän on osallistunut keskusteluihin nuorten syrjäytymisestä ja huumeongelmista selviytymisestä. Linda-Maria korostaa videodokumentissa Bass Campin merkitystä hänen elämässään. Hän sai Bass Campiin osallistuttuaan suunnan elämälleen, ja alkoi uneksia rap-muusikon urasta. Hän oppi uusia taitoja ja tapasi rap-artisteja; ammattilaisia, jotka innostivat ja kannustivat häntä jatkamaan musiikin tekemistä. Hän pääsi rikoksista ja huumeista vapaaseen yhteisöön, jossa kaikki kokoontuivat oppimaan musiikista ja olemaan toistensa seurassa.

4.1.3 Bass Campin osallistujien jatkoyhteydenpito

Ville Tikkanen kertoo, että Bass Campin osallistajat pitävät yhteyttä Facebook-yhteisöpalvelussa salatussa ryhmässä. Osa Bass Campin nuorista ovat olleet mukana toiminnassa oman osallistumisensa jälkeenkin apuohjaajina. Syksyllä 2016 järjestettiin kahden kuukauden kestävä jatkotyöpaja, jossa nuoret suunnittelivat ja toteuttivat nuorten vaikuttamistapahtuman, Nuorten Eurooppa - EU Stage, yhdessä Basson ja Euroopan Parlamentin kanssa.

Nuoret ovat olleet mukana esiintymässä monessa tapahtumassa työpajojen jälkeen. Näihin kuuluu esimerkiksi monta Nuorisosiainkeskuksen tapahtumaa, kuten nuorten vaikuttamistapahtuma Ruuti Expo ja Reaktori.

Monet nuoret ovat saaneet suunnan elämälleen, pohtii Bass Campin perustajajäsen Ville Tikkanen. Hän jatkaa pohdintojaan miettimällä, mitä tarinoita hän itse on saanut kuulla järjestäessään työpajakokonaisuutta. Monet eri osallistujat ovat Bass Campin jälkeen jatkaneet harrastustaan ja mm. tekevät omia radio-ohjelmia, ovat aloittaneet musiikkialan opinnot, saaneet levytys sopimuksia, tehneet monenlaisia eri tapahtumatuotantoja ja jopa aloittaneet fyysisen tapahtumapaikan pyörittämisen. Nuorista, jotka ovat tulleet hankalista lähtökohdista, ovat saaneet lisäpuhtia arkeen ja uusia ystäviä.

5 HAASTATTELUN VAIHEET

Jan Trost käsittelee kirjassaan ”Kvalitativa intervjuer” (1997) kvalitatiivista haastattelua. Trost kertoo, että kvalitatiivisten haastattelujen tarkoitus on ymmärtää, millä tavalla haastattelukohde ajattelee ja tuntee, mitä kokemuksia hänellä on ja millä tavalla hänen maailmankuvansa rakentuu. (Trost, Jan 1997 s. 24). Trost nostaa esiin ajatuksia siitä, että tieteellisten haastattelujen ja journalististen haastattelujen ero on se, että haastattelumateriaalia ei käytetä vain itsessään, vaan sitä analysoidaan eri menetelmien kautta.

Opinnäytetyössäni käytän kvalitatiivista haastattelumenetelmää saadakseni yksityiskohdista tietoa siitä, mitä haastattelukohde itse kokee oppineensa Bass Campiin osallistumisen kautta. Haastattelu on yksilöhaastattelu, jossa olemme kaksin haastattelukohteen kanssa. Käytän haastattelussa puolistrukturoitua formaattia, jonka kysymykset kohdistan opinnäytetyön teemaan. Kysymykset on mietitty ennakkoon, mutta niiden järjestystä voi muuttaa haastattelun aikana. Esitän avoimia kysymyksiä, jossa haastateltava voi vapaasti kertoa kokemuksistaan.

Steinar Kvale (Den kvalitativa forskningsintervjun, 1997) käyttää seitsemän vaiheen haastatteluun valmistautumista ja analysointia. Nämä seitsemän vaihetta ovat tematisointi, suunnittelu, haastattelu, haastattelun kirjaaminen, verifiointi ja raportointi. Olen käyttänyt tätä menetelmää haastattelun rakentamisessa.

Ensimmäisenä vaiheena Kvale nostaa tematisoinnin, jossa tutkija hahmottaa, mikä on tutkimuksen tarkoitus. Tässä vaiheessa kartoitetaan myös tutkimuskysymys.

Suunnitteluvaiheessa mietitään haastattelun tarkoitusta ja minkälaista tietoa halutaan haastattelussa saada, ja mihin kysymykseen se vastaa tutkimuksessa. On myös tärkeää, että suunnitteluvaiheessa tutkija tekee haastattelukäsikirjan, jota hän käyttää haastattelun aikana. Tässä käsikirjassa on tietoa muun muassa siitä, mitä kysymyksiä kysytään, millä tavalla dataa analysoidaan, tutkimuksen eettisiä pulmia ja onko haastattelu strukturoitu vai avoin. Olen opinnäytetyössä tehnyt haastattelukäsikirjan ja eettisten ongelmien esikartoittamisen. Suunnitteluvaiheessa otetaan yhteyttä haastatteluohjeeseen ja sovitaan haastatteluajankohta. Kvale painottaa, että on tärkeää suunnitella haastattelu hyvin etukäteen, jotta se tukee tutkimuksen tarkoitusta.

Haastattelu käydään haastattelukäsikirjan kanssa. Haastattelussa tutkijan ja haastateltavan kanssakäyminen on keskiössä, kuten Kvale painottaa. On tärkeää, että haastattelutilanteessa haastattelukohde tietää oikeutensa jättäytyä tutkimuksesta ja oikeudesta olla vastaamatta haastattelukysymyksiin. Haastattelun luonnosta riippumatta, se on luottamuksellinen. Tässä opinnäytetyössä haastattelu on luottamuksellinen, eikä sitä ole liitettyä kokonaisuudessaan opinnäytetyöhön.

Kvale esittää, että haastattelemisen jälkeen haastattelu käsitellään analysointivalmiiksi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi suullisen haastattelun kirjoittamista tekstimuotoon. Kun haastattelumateriaali on työstetty käsiteltäväksi, on materiaalin tutkimisen vuoro. Opinnäytetyössäni haastattelu on nauhoitettu äänimuodossa, ja tämän jälkeen muunnettu tekstimuotoon.

Materiaalin tutkimisen jälkeen se verifioidaan. Verifiointissa mietitään tutkimuksen validisointia, reliabiliteettiä ja sen generalisointia. Validisointi tarkoittaa sitä, että tutkimusta pohditaan siltä kannalta, onko se oikeaoppisesti tehty ja onko sen tulokset luotettavia, ja mittaako sitä, mitä tutkimuksessa on haluttu mitata. Reliabiliteetti tarkoittaa sitä, että pohditaan, millä tavalla tutkimustulosta voi toistaa. Generalisointi tarkoittaa sitä, millä tavalla tutkimustulosta voi yleistää yleispäteväksi säännöksi.

Raportoinnissa tutkimuksen tulokset kerrotaan yhdessä käytettyjen metodien kanssa. Kvale painottaa, että tutkimuksen lopputuloksen pitää seurata tieteellisiä ehtoja. (Kvale, Stenar 1997)

Tutkimuskysymykseni käsittelee nuorten omakohtaisia kokemuksia siitä, millä tavalla työpajakokonaisuuteen osallistuminen on vaikuttanut heidän musiikillisiin taitoihinsa. Materiaalin tulkinnassa

Haastattelukysymykset liittyvät siihen, miten osallistuja itse havainnoi kehitystään ja kokemuksiaan. Kysyn haastattelussa mm. oliko nuori harrastanut ennen Bass Campia, olisiko nuorella ollut mahdollisuutta osallistua Bass Campiin jos se olisi ollut maksullinen, mitä tavoitteita nuorella oli ennen musiikin saralla ennen osallistumistaan, millä tavalla osallistuminen Bass Campiin on vaikuttanut hänen elämäänsä muilla tasoilla, miten osallistuja koki ilmapiirin ja millä tavalla Bass Campin toimintaa voisi parantaa.

5.1 Bass Camp osallistujan haastattelu

Haastattelen tässä opinnäytetyössä yhtä Bass Campin osallistujaa, joka haluaa henkilöllisyytensä pysyvän salassa. Tämän takia haastattelua ei ole liitteenä ja haastateltavan nimi on muutettu.

Petteri (s.1994) osallistui Bass Campiin vuonna 2010. Petteri osallistui rap-pajaan. Hänellä on aikaisempaa harrastustausta musiikin ja teatterin parissa. Hän ei aiemmin ollut harrastanut rap-musiikkia, eikä hän ollut nauhoittanut tai tehnyt musiikkikappaleita missään tyylilajissa. Petteri osallistui Bass Campiin nähtyään mainoksen Facebookissa, joka herätti hänen mielenkiintoa, sillä hänen kotiseuduillaan oli ollut lähinnä metallimusiikkiin painottuvia työpajoja.

Bass Campissa hän oppi paljon ja äänitti ensimmäistä kertaa omia rap-kappaleita, sekä pääsi ensimmäistä kertaa studioon työskentelemään ja kirjoittamaan kappaleita. Nämä ovat kaikki ovat asioita, joita hän ei olisi päässyt sen ikäisenä tekemään ilman Bass Campia. Petteri kiteyttää tämän sanomalla: ”se oli silloin mulle just oikee paikka ja just oikeeseen aikaan ja näin.”

Petteri painottaa haastattelussani, että Bass Campin kautta hänessä syttyi innostus ja pallo tehdä rap-musiikkia. Hän pääsi tapaamaan vanhoja tekijöitä, jotka opettivat hänelle

paljon musiikkialasta. Hänelle myös ilmapiiri oli tärkeä osa työpajoja. Petteri avartaa näkemystään kertomalla, että Bass Campissa oli positiivinen ja kannustava ilmapiiri, jossa ei painostettu suoriutumaan vaan tarjottiin ympäristö, ohjausta ja työkalut toimintaan.

Se oli must kiva ku siellä ei ollu silleen et tavalla sun on pakko tehdä mitään, tai et mitä sun pitää tehdä et se vaa tarjos sen ympäristön, työvälineet ja sen koutsaamisen siihen touhuun. Et niinku aika monelle varmaa oli syvä palo siihen juttuun, mutta mulla se paljo vast niinku heräs tavallaa vast silleen siellä.

Petterillä ei ollut muistikuviansa mukaan tavoitteita musiikin saralla ennen Bass Campiin osallistumista. Hän oli aikaisemmin soittanut eri soittimia, ja käynyt myös musiikkiluokan. Hän ei ollut ennen osallistumistaan itse tehnyt kappaleita, joita hän olisi äänittänyt. Petterille syntyi into tehdä rap-musiikkia Bass Campissa.

se oli vähän niinku sattumusten sarja et mä eksyin tähän musaan, et vaik oli aina soittanut kaikkee ja lauleskellu mut ei niinku rap ei ollu missään vaiheessa sydämen asia ennen ku se niinku vast niinku bass campissa vast sit alko toden teolla /.../ mä olin hirveesti tykästyny toho freestylamiiseen et se oli must jotenki siistii vaik en nyt osannu enkä mä nyt sitä vieläkkää osaa hirveesti mut /.../ no olin mä äänittäny yhen kuoroproggigsen ja se oli laulua ja ihan erilaista se et niinku tehdään biisei ja et mä en ollu studiossa työskennelly ja tehny biisej. en mä ollu koskaan aikaisemmin kirjoittanu räppiä ennen sitä et se oli ihan ekoja kertoja ku mä aloin kirjoittaa et ja en mä sitäkään varmaan olis alkanu tehdä ilman Bass Campii

Petteri näkee, että hän ei tekisi sitä mitä hän tällä hetkellä tekee, jos hän ei olisi osallistunut Bass Campiin. Bass Camp auttoi häntä eteenpäin musiikin saralla ja toimi käänteentekevästi hänen musiikkiurallaan, johon hän nyt panostaa kaikkensa.

Petteri ei osallistuessaan Bass Campiin ajatellut muodostavansa tärkeitä suhteita musiikkialalla, vaan hän myöhemmin havahtui siihen, ettei hän ei olisi ilman Bass Campissa solmittuja suhteita siinä pisteessä, missä nyt on. Hän kertoo arvostaneensa taideohjaajia, vaikkei hän itse tiennyt paljon heistä etukäteen.

ite oli jopa vähän turistina siellä alkuun se oli hauska ku jengi ties nii paljon ja niinku tunsii ne tekijät, ja sillee et mä en tienny ketää muut ku Solosen sielt oikeestaan ja kuullu Super Jannesta. Mut en mä niinku, muille ne oli sellasii jo niinku established se oli aika hauska ja sit ku piti vähä esittää et mukamas ties ja et oli fanitanu jo pitkään vaik ei ollu tai sille. Mut ei se tavallaa tarkoita et ei olis arvostanu yhtää. Se on ollu tosi merkityksellinen mulle sen takii et en mä olis täs tai tekis näit juttuj ilman sitä. mä tekisin jotain ihan muuta.

se oli vaa harrastus joka alko sit kasvaa siitä. Ja sit ku tapasin Bass Campin ulkopuolella ihmisii, johon en varmaa olis kuitenkaan tutustunu ilman sitä. Et ”hei et mä oon kans vähän tehny räppii ja mä oon vähän kirjoittelu silleen”, et en mä olis ikinä menny juttelemaan näille tyypeille tai tutustunu mihinkää tyyppihi silleen Bass Campinkään ulkopuolell, jos ei olis sitä kosketusta ja positiivista ajavaa ilma-
piiriä.

Petteri miettii rap-ryhmän dynamiikkaa pohtimalla, että hän ajautui ystäväpiiriin, jossa monet olivat jo edenneet musiikin saralla. Hän pohtii sitä, että Bass Campissa ei kiusattu ketään, mutta joitain henkilöitä hyljeksittiin enemmän kuin toisia.

Mut silleen et ite just hakeutui just sellasten pariin, jotka oli jo tehny vähän ja niitä sai silleen apinoimalla miten ne muut tekee niit juttuj. Ja silleen et se on ollu just silleen hauska et ne tyypit jotka on ennen ollu esikuvii on nyt sillee [mulle] et vitsi sull menee kovaa et silleen asiat on kääntyny.

Siellä heti tietysti tapahtui tällasta klikkiytymist, joka on tietysti paljon ihmisestäkin kii et kuinka sosiaalinen sä oot ja kuinka paljon sä oot tekemisis muiden ihmisten ka. Siellä ei kuitenkaan päässy tapahtumaan tavallaan sellasta kiusaamista tai sellast mun mielest, kyllä siel oli niit jota ehkä vähä hyljeksittiin enemmän./../ mut siellä oli kuitenkin se et siel ei olis jotain ihmist kuitenkaan syrjitty et se oli tosi kiiva.

Ja siellä ehkä tärkeint ne suhteet jotka on auttanu mua myös myöhäisemmäs vaihees mitä ei välttämättä ajatellu siin vaiheess mu tilan niit suhteita jota siellä teki nii en mä varmaan myöskään olis täs pistees.

Hän jatkaa miettien, että jokaisessa sosiaalisessa tilanteessa on tietyt rakenteet. On olemassa niitä, jotka ovat vetäytyväisiä ja niitä, jotka ovat enemmän valokeilassa. Petteri korostaa, että paljon ryhmän dynamiikastakin on paljon ohjaajasta kiinni. Jos ohjaajat itse ottavat kaikki nuoret hyvin vastaan, se antaa esimerkkiä muille nuorille.

Petteri kertoo myös, että hän on myöhemmin tavannut nuoria, jotka olivat osallistuneet samaan aikaan hänen kanssa Bass Campiin, ja tätä kautta muodostanut uusia ystävyys-suhteita. Hän ei siis itse osallistumisen aikana ollut tutustunut nuoriin muista pajoista, mutta myöhemmin tavatessaan yhteinen kokemus yhdisti heitä..

Petteri kokee käyttäytyneensä samalla tavalla omassa ympäristössään kuin ennenkin. Bass Campissa oli paljon vaikeista lähtökohdista tulevia nuoria, joten hän käyttäytyi yhtä nokkavasti kuten muutkin osallistujat.

Kyllähän sitä tietysti ihminenhän haluaa samankaltaistua, et onhan siinä se huono huono puoli tos on siis että saattaa niitä huonojakin vaikutteita tulla siihen juttuun. Mut en mä usko että mikään mitä mä en olis jo sinne tuonut olis niinku lähteny sieltä mun mukaan. Et ei siin ollu mitään sellast et mä olis niiden kaa vaik alottanu röökaa tai mitään tälläst

Petteri oleskeli Bass Campin ulkopuolella sieltä saaneidensa uusien ystäviensä kanssa hämärimmillä alueilla kuin aikaisemmin, mikä avarsi hänen maailmankatsomustaan. Petterille oli silmiä avaava kokemus tavata nuoria eri lähtökohdista ja pohtia sitä kautta, kuinka hyvin omat asiat ovat.

Mut kyllä niiden ihmisten kaa tuli käytyy sillee Bass Campin ulkopuolellaki sellaisissa paikoissa ja tilanteissa josta ei välttämättä ollu oltu. Mä oon kuitenkin ite nukuma-lähiöst nii niidenki kaa tultii hengattuu vähä ns raffimmilla alueilla ja nähtyy sillee.

Hän jatkaa ajatuksiaan siitä, että hän halusi olla samalla tasolla vähäosaisempien nuorien kanssa sanomalla, että hän ”halus olla yhtä raffi” ja ”niiden kaa yritti olla yhtä ghetto”.

Helvetin hyvä kokemus just siinä, et tavallaan vaik ajattelin et olin jostain huonoista lähtökohdista hyvä niinku nuorelle silmiä avaava kokemus niinku silleen että asiat on kyl itse asiassa aika hyvin et turha mun on vikistä siitä.

Petteri korostaa Bass Campin merkitystä musiikillisten taitojen kehitymisessä. Hän pohtii, ovatko hänen taitonsa Bass Campin takia kehittyneet, vai onko työpajakokonaisuus toiminut kiihdyttäjänä hänen omalla oppimispolullaan. Hän antaa tästä esimerkiksi kuvailemalla, että hänelle annettiin avaimet ja näytettiin ovi, mistä hän voi mennä, ja hän itse työskenteli sen eteen, että hän uskalsi astua ovesta. Petteri kertoo: ”se oli ehkä semmonen katalyytti, prosessin kiihdyttäjä, semmonen niinku eteenpäin vievä. Et kehitys on tapahtunu ite mut siellä annettiin avaimet ja näytettiin se ovi ”.

Petteri arvioi, että hänen sosiaaliset taitonsa eivät varsinaisesti kehittyneet osallistumisen myötä, mutta hänen on vaikea arvioida yksittäisten tekijöiden vaikutusta kokonaisvaltaisesti hänen olemukseensa, koska nuorena matkii muita ja etsii tietoa itselleen.

Kehittämisehdotuksina Petteri nostaa esiin sen, että kaikki pajat ei hänen kuulemansa perusteella olleet saman tasoisia. Jo valmiiksi osaaville nuorille Bass Camp ei tarjonnut uutta tietoa, koska työpajojen alussa käytiin läpi perusteellisesti alusta alkaen asiat. Osallistuminen kuitenkin antoi osallistujille mahdollisuuden tavata ammattilaisia ja saada palautetta ja uusia vaikutteita tekemiseensä. Työpajojen sisältö oli myös sidoksissa taideohjaajien omiin toimintatapoihin ja opetustaitoihin, joten tapaamiskertojen taso oli eri lainenriippuen ohjaajista.

Mä ymmärrän et joku tuottajapaja ei oo tarjonnu jo osaaville nuorille mitää jos siel on käyty läpi tosi basic juttui ja silleen mut et en mä niinku mut se on vaikee tiiäksä et ku lähtötasot on nii erilaisii et miten tasata se ja luoda semmonen level playing ground siihe.

Vaikka taideohjaaja olisi kovan tason dj tai rap-artisti, mutta hän ei olisi hyvä kohtamaan nuoria tai tekemään opetuksesta kiintoisaa, niin ne nuoret, joilla on jo valmiiksi vaikeuksia aktivoitua, passivoituvat entisestään, Petteri pohtii. Petterin mielestä ydin Bass Campissa on se, että ollaan yhdessä ja vietetään aikaan, myös tauotkin toivat mielekästä olemista.

Paljon niinku niistä vetäjistä ne oli jotenki silleen niillä oli tosi hyvä tatsi, ei ihan kaikilla, mut tosi monella hyvä tatsi nuoriin ja silleen et ne halus olla siellä halus jutella ja halus hengaa halus olla sillee samalla tasolla ku se nuori.

Petteri osallistui Bass Campiin vuonna 2010 ja korostaa, että musiikkiala on muuttunut paljon näinä vuosina. Kun hän osallistui Bass Campiin, keskiössä oli rap, dj ja breakdance, jotka ovat vahvasti osa hiphop-kulttuuria. Olisi hyvä tuoda mukaan urbaania musiikkia, ettei Bass Campin laji rajoittuisi hiphopiin, vaan olisi laajemmin eri musiikkigenrejen kanssa tekemisissä. Jos esimerkiksi house-musiikista kiinnostunut nuori olisi halukas osallistumaan tuottajapajaan, ei hän välttämättä hakeutuisi ollenkaan mukaan hiphopiin keskittyvään Bass Campiin, vaikka pajassa olisikin mahdollisuus soveltaa eri musiikkilajeja. Petteri olisi myös halunnut mahdollisuuden kokeilla eri pajoja Bass Campin aikana, sillä rap-kappaleiden teolle olisi joinain päivinä kaivannut vaihtoehtoja, kuten osallistumista dj-pajaan.

Petteri kertoo, ettei hän olisi osallistunut Bass Campiin, jos se olisi ollut maksullinen. Hänen perheellään ei olisi ollut siihen varaa, eikä hän itse olisi ollut kiinnostunut hakemaan mukaan toimintaan.

Petteri kiteyttää haastattelun lopuksi, että hänelle jäi Bass Campista mukaan ihmiset ja suhteet, jotka hän loi osallistumisensa aikana. Vaikka Bass Campin kaikista osallistujista ei tule rap- tai dj-artisteja, se tarjoaa tilaisuuden siihen. Hänestä Bass Camp oli ennen kaikkea ihmisten kohtaamispaikka, jossa pääsi kokemaan uusia asioita uusien ihmisten kanssa ja tutustumaan uusiin sekä vanhoihin tekijöihin. Petterin tulevaisuuden suunnitelmat ovat valoisia ja hänen tavoitteensa liittyvät uraansa musiikkialalla. Hänen unelmansa on, että hän pystyisi tulevana vuonna saamaan elantonsa kokonaan musiikkiurastaan. Petteri päättää haastattelumme sanomalla:

Mulle se oli siitä jäi eniten käteen ne suhteet ja ihmiset ja se et se pitää nähdä tälleen ihmisten kohtaamispaikkana kuitenkin et se on niinku tapa kokee uusia asioita uusien ihmisten kanssa tutustuu uusiin tekijöihin ja se on ollut isoin apu ja isoin niinku on ne suhteet mitä sieltä sai just niinku tekijöiden suhteen ja et niinku en mä tiä oikeen

6 LOPPUPÄÄTELMÄT JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Tutkimusaineiston perusteella on selvää, että osallistujat ovat saaneet positiivisia kokemuksia ja oppineet uusia taitoja työpajakokonaisuuden myötä. Nuoret ovat myös päässeet tapaamaan omia idoleitaan ja saaneet heiltä opastusta, mikä on hyvin ilahduttava ja merkityksellinen kokemus. Nuorten musiikilliset taidot ovat kehittyneet osallistumisen myötä, ja taideohjaajilla on ollut tässä oleellinen rooli .

Osallistuminen on yksilötasolla ollut monelle nuorelle merkityksellistä, mutta tätä positiivista vaikutusta ei voi yleistää, koska osalle osallistujista ei työpajakokonaisuuteen osallistuminen ole varmaankaan saanut aikaan elämää suurempia muutoksia.

Bass Campissa, kuten missä tahansa muussa harrastustoiminnassa, nousee esiin nuorten oma innostus ja aktiivisuus. Jos nuoret ovat itse sosiaalisia, osallistuvat ja tuovat esiin omia mielipiteitään, he ovat saaneet mahdollisuuden solmia tärkeitä verkostoja musiikkialalle. Jos nuoret ovat itse aktiivisesti ottaneet yhteyttä taideohjaajiin, he ovat saaneet eväitä musiikkialalla. Mutta se osa heistä, jotka eivät ole olleet kiinnostuneita tai aktiivisia, eivät varmaankaan ole hyötynyt työpajoihin osallistumisesta.

Tutkimuksessa ja sen materiaalin tulkinnessa pitää muistaa se, että nuoret eivät välttämättä uskalla sanoa todellista mielipidettään työpajoista sen järjestäjille tai silloin, kun heitä kuvataan. On myös mahdollista, että videosarjasta on leikattu tällaiset kommentit pois Tutkimukseni lähtökohtana on kuitenkin sellainen ajatustapa, että jokainen nuori on tärkeä, ja että yksilötasolla jokainen positiivinen kokemus on arvokas.

On tärkeää nuorten hyvinvoinnin ja syrjäytymisen estämisen kannalta, että nuorille järjestetään työpajoja, jotka ovat pitkäkestoisia ja keskittyvät nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin ja heille mielenkiintoisiin aloihin. Nuoret pääsevät oppimaan ja kehittymään, heille annetaan välineitä työstää tunteitaan ja ympäristö, joka luo yhteisöllisyyttä osallistujien välille. Nuoret myös sitoutuvat toimintaan, kun he ovat itse kiinnostuneita toiminnasta.

Bass Campin toimintaan voisi myös yhdistää muita palveluita, kuten nuoriso-ohjaajan, urapalvelua tai mielenterveyspalveluita. Vaihtelevien taideohjaajien lisäksi toimintaan

voisi liittää mukaan nuoriso-ohjaajan, joka pysyisi mukana koko työpajakokonaisuuden ajan. Tällä tavalla varmistettaisiin, että kaikilla nuorilla on joku henkilö, joka pitää langat käsissään. Nuorisoohjaaja on koulutukseltaan valmis kohtaamaan erilaisia nuoria ja opastamaan heitä eteenpäin eri sosiaali- ja viranomaispalveluiden pariin, jos tällaiselle on tarvetta.

Työpajat ovat dialogeja taideohjaajien, toisten osallistujien ja oman tekemisen välillä. Taideohjaajien omat pedagogiset taidot ovat oleellinen osa opettamista. Voisi olla hyödyllistä järjestää jonkinlainen koulutus taideohjaajille, joka saisi heidät sitoutumaan työskentelyyn nuorten kokonaisvaltaisen oppimisen kannalta. Näin myös ohjaajille voitaisiin antaa työkaluja kohdata nuoria, joilla on ollut vaikeita elämäntilanteita ja kokemuksia.

Nuoria pitäisi kannustaa itse pohtimaan sitä, mitä he ovat oppineet, jotta he huomaisivat oman kehityksensä ja sen, millä tavalla he voivat harjoitella taitojaan päästääkseen eteenpäin.

Haastattelussa tuli ilmi, että haastateltavani koki, ettei pajojen välistä yhteishenkeä ollut, joten olisi oivallista, jos nuoria tutustutettaisiin toisiinsa pajojen rajoista huolimatta. Tämä on toki asia, joka on varmasti vaihdellut vuosien varrella, joten haastattelukohteeni mielipidettä ei voi yleistää kokonaisuudessaan Bass Campin toimintaan.

Työpajojen sisältöön voisi liittää eri itseilmaisu- ja improvisaatioteatteriharjoitteiden lisäksi nuorten ilmaisutaitoja sekä ryhmähengen nostatusta. Tutustumisleikit olisivat myös hyvä lisä työpajoihin.

Olisi hyödyllistä nuorten oppimisen kannalta esitellä ja tuoda esiin eri menetelmiä, joita nuoret voivat käyttää, jotta he pääsevät alkuun, kuten esimerkiksi rap-pajassa nuoria kannustetaan vain "alkamaan kirjoittaa". Musiikkiteoriaa voisi myös tuoda mukaan työpajoihin, jotta nuoret saisivat lisää välineitä työskentelyyn ja ymmärtäisivät kokonaisvaltaisesti, millä tavalla musiikki rakentuu.

Bass Camp -kauden aikana ja sen jälkeen voisi tehdä seurantatutkimusta, jotta voitaisiin arvioida, missä määrin nuoret kehittyvät ja pääsevät eteenpäin elämässään. Jatkotutkimuksena voisi tarkastella jokaista Bass Camp työpajakokonaisuuteen osallistunutta ryhmää, ja verrata, millä tavalla eri ryhmien keskuudessa työpajat ovat onnistuneet. Olisi myös tärkeää tehdä kartoitusta siitä, mitä Bass Campin keskyttäneille nuorille kuuluu.

Intensiivikursseja voitaisiin järjestää jälkeinpäin, jotta nuoret pääsisivät herättelemään uudestaan innostustaan ja taitojansa.

Voitaisiin rakentaa yhtenäinen foorumi, jossa Bass Campin osallistujien jatkoyhteydenpito käytäisiin. Foorumissa osallistujat voisivat pitää toisiinsa yhteyttä ja esitellä kappaleitaan ja saada niistä palautetta. Tämä voisi olla pilvipalvelun kautta toimiva konsepti, johon ei tarvitsisi rakentaa erikseen omaa Internet-alustaa.

Bass Campin tavoite ei ole siinä, että nuori pääsee esiintymään ja tulemaan kuuluisaksi, vaan että hänelle annetaan valmiudet harrastamiseen tai jopa työskentelyyn kulttuurialalla. Olisi kuitenkin mahdollista rakentaa oheistapahtumia Bass Campin ympärille esim. show-case festivaali, jossa nuoret pääsisivät näyttämään, mitä ovat oppineet. Esiintymisistä saadut kokemukset voivat kehittää nuoria musiikillisesti ja esiintyjinä, sekä tuoda ilon ja onnistumisen tunteita.

Bass Campin tapahtumia voisi enemmän mainostaa, kuten kokonaisuutta itsessään. Olisi hyvä jatkaa Bass Campin ruotsinkielistä toimintaa, jota pidettiin vain yhden kauden. Bass Campista voisi myös luoda konseptin, jota voisi valtakunnallisesti harjoittaa Suomessa tai jopa ulkomailla. Tämä vaatisi rahoitusta ja henkilöstöä, mutta voisi toimia.

Bass Campin toiminta on kiinni sen rahoituksessa. Rahoituksen jakautumisen ja määrien perusteella jokainen työpajakokonaisuus on joka kerta erilainen, ja työpajojen oheistoiminta on sisällöllisesti eroavaa, joten tässä tutkimustyössä ei voi yleistää yhtä tiettyä Bass Camp -kautta muihin kausiin. Bass Campilla on ollut yhteistyötä eri yhtiöiden kanssa, mitä voitaisiin lisätä myös sponsoroinnin kautta.

Bass Camp saattaa yhteen nuoria, jotka ovat kiinnostuneita samoista asioista ja muutenkin samanhenkisiä, joten Bass Campissa voi luoda ystävyys-suhteita, joita ei välttämättä löydä muualta. Bass Campissa nuoret voivat myös tavata ihmisiä, jotka myös tekevät musiikkia ja yhdessä alkavat luoda sitä, mistä esimerkkinä tuottajaryhmän nuoret, jotka tekevät taustamusiikkia, johon rap-ryhmäläiset tekevät sanoituksen.

Olisi myös hyvä aktiivisesti kerätä palautetta nuorilta Bass Campista, jotta nuoret pääsivät kehittämään työpajojen sisältöä vielä toimivimmiksi kokonaisuuksiksi.

Työpajoissa nuoret pääsevät ammattilaisten kanssa tekemään musiikkia ja pääsevät äänittämään oikeilla laitteilla. Mutta miten nuoret jatkavat harrastustaan, kun työpajat päättyvät? Rap-kappaleiden kirjoittamiseen ei tarvitse muita työvälineitä kuin kynän ja paperia. Dj- toimintaan kuuluu paljon laitteistoa, esimerkiksi äänentoistolaitteita ja miksauslaitteita. Nämä laitteet ovat arvokkaita. Monet nuoret ostavat laitteiston kotiinsa, jotta he pääsevät harjoittamaan taitojaan, kun taas osa käyttää nuorisotalojen laitteistoja.

Olen itse osallistumiseni kautta saanut uusia taitoja, kokemuksia, ystäviä ja verkostoja. Toimin apuohjaajana ruotsinkielisessä Bass Campissä ja olen ollut mukana tuottamassa eri tapahtumia osallistumiseni jälkeen. Aloitin opintoni kulttuurituotannon linjalla pitkälti sillä perusteella, että haluaisin itse järjestää Bass Campin tapaista toimintaa. Verkostot, jotka solmin Bass Campin aikana, ovat tuoneet minulle työharjoitteluita opiskellessani. Esimerkiksi tutkimukseni tilaajaan, Lasten ja nuorten säätöön toimintaan, tutustuin ollessani Bass Campissa.

Olen saanut monta positiivista kokemusta rap-taitojeni kautta, ja tätä kautta olen saanut paljon esiintymisvarmuutta sekä itseluottamusta. Aloitin itse nollostani osallistuessani, koska en ollut aikaisemmin kuunnellut rap-musiikkia tai harrastanut itse kappaleiden kirjoittamista. Minulla ei ole ollut missään vaiheessa tavoitteena tulla rap-artistiksi, mutta en koe, että tämä millään tavalla vähentäisi minulta oppimisen iloa tai halua kehittää taitojani. Harrastin 10 vuotta pianonsoittoa, joten nämä taidot esim. rytmeistä olivat hyödyllisiä Bass Campissa.

Uskon siihen, että kun nuori saa tilaisuuden tutustua toisenlaisista lähtökohdista tuleviin ihmisiin, on tämä kasvattava kokemus molemmille osapuolille. Voin myös omakohtaisien kokemuksieni perusteella arvioida, että minulle oli erittäin tervetullutta tutustua uusiin ihmisiin koulu yhteisöni ulkopuolella. Minulle oli erittäin tärkeää tutustua uusiin ihmisiin, joilla ei ollut ennakkokäsitystä minusta. Sain tilaisuuden olla oma itseni ja muodostaa uusia ystävyysuhteita.

LÄHTEET

Bass Camp, Bass Campus ry 2012. <http://basscamp.fi/about/> Haettu 16.9.2016

Bass Camp mini series by Cocoa. 2011 Ohjaus ja tuotanto Cocoa. Toimitus Annina Huhtala

<https://www.youtube.com/watch?v=BpmVtbRmWMQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=6SbDJHZpAuY>

<https://www.youtube.com/watch?v=Bo3bsTDSMEo> Haettu 16.9.2016.

Careers in music, 2017. <https://www.careersinmusic.com/music-producer/> Haettu 10.12.2016

Hahtola, Minttu. ”Stig Dogg nuoriso ohjaajana” julkaistu 17.11.2010
<http://taajuus.arkisto.metropolia.fi/2010/11/stig-dogg-nuoriso-ohjaajana/> Haettu 8.10.2016

Helsingin Kaupunki, 2015 <http://www.hel.fi/www/nk/fi/Tietoa+meista/> Haettu 5.2.2017

Just 4 Fun Productions, 2017 <https://just4funkproductions.com/whatisstreetdance/>
Haettu 10.12.2016

Kotilainen, Sirkku; Siivonen, Katriina & Suoninen, Annika. Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa. *Nuorisotutkimusverkosto*. 2011. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/myrsky2011.pdf> Haettu 9.9.2016 245s

Lasten ja nuorten säätiö, 2016. <http://www.nuori.fi/toiminta/myrsky/info/> Haettu 18.9.2016

Merikivi, Jani; Myllyniemi Sami & Salasuo Mikko. 2016. Media hanskassa. Lasten ja nuorten vapaa-aikatutkimus 2016 mediasta ja liikunnasta. *Nuorisotutkimusverkosto*.

http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/media_hanskassa.pdf Haettu 10.10.2016 175 s

Myllyniemi, Sami. Katse tulevaisuudessa. Nuorisobarometri 2016. *Nuorisotutkimusseura*. 245 s. https://issuu.com/tietoanuorista/docs/nuorisobarometri_2016_web
Haettu 10.10.2016

Mäenpää, Kukka. Sampo Axelsson. *Yleisradio*, 13.05.2015.
<http://yle.fi/aihe/artikkeli/2015/05/13/rap-tyhmyreille-bilemusiikkia-ja-politiikkaa>
Haettu 14.11.2016.

Määttä, Mirja. 2007. Yhteinen verkosto? Tutkimus nuorten syrjäytymistä ehkäisevistä poikkihallinnollisista ryhmistä. *Helsingin yliopiston sosiologian laitoksen tutkimuksia* nro 252.
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/23454/yhteinen.pdf?sequence=2> Haettu 10.10.2016 194 s

Virolainen, Jutta. 2015. Kulttuuriosallistumisen muuttuvat merkitykset. Katsastus taiteeseen ja kulttuuriin osallistumiseen, osallisuuteen ja osallistumattomuuteen. *Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäatiö* Cupore.
http://www.cupore.fi/documents/Kulttuuriosallistumisenmuuttuvatmerkitykset_000.pdf Haettu 25.10.2016 132 s

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2016, https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/nuorten-syrjailyminen. Haettu 14.11.2016.

Steinar Kvale, 1997 Den Kvalitative Forskningsintervjun, käännös Sven-Erik Torhell Studentlitteratur, 306s.

Tikkanen, Ville 10.11.2016 [suullinen].

Trost, Jan. 1997 Kvalitative intervjuer, 2 painos. Studentlitteratur, Lund, 131 s.

Rytmimanuaali, Toni Kurkimäki Konemusiikinyhdistys Ry 2015
<http://www.rytmimanuaali.fi/mika-on-dj/> Haettu 15.11.2016

Pystynen, Venla & Pyhäranta, Outi. 2013, Näytän teille vielä
Helsingin Sanomat 4.4.2013
<http://www.hs.fi/elama/N%C3%A4yt%C3%A4n+teille+viel%C3%A4+/a1364966109613> Haettu 10.11.2016

Kuvat:

Kuva 1-3 Kitty Norros 2012

LIITTEET/BILAGOR

Sammanfattning av arbetet på svenska

Detta examensarbete handlar om Bass Camp musikverkstadshelheten. Forskningsfrågan besvarar hur unga deltagare själva upplever att deltagandet i Bass Camp har höjt på deras musikaliska förmågor. Bass Camps ry ordnar kostnadsfria verkstäder för unga som leds av branschproffs. Bass Camps ry's mål är att inspirera unga att förverkliga sig själv samt deras egna konst- och kulturprojekt på deras egna hemort. Bass Camps verkstadshelhet arrangerades för första gången under terminen 2010 - 2011. Deltagarna sökte med i projektet genom en marknadsförings plansch via Facebook.

Verkstäderna är musikbaserade och de olika inriktningarna är rap-musik, dj-verksamhet samt musikproduktion. Deltagarna får en möjlighet att testa på alla de olika grenarna innan de väljer vilken gren de vill fördjupa sig i. Ingen tidigare erfarenhet behövs, konstledarna lär ut allt från grunden. Vid sidan av huvudgrenarna ordnas olika aktiviteter. Då jag själv deltog i Bass Camp ordnades det bl.a. smyckesåtervinnings-, filmdubbnings-, gatukonst- och sångverkstad.

Bass Camps verkstadshelhet har arrangerats i Nuorten toimintakeskus Happi, som är en del av Helsingfors Ungdomscentral. Helsingfors Ungdomscentrals verksamhet styrs av ungdomsnämnden.

Bass Camp ger en unik möjlighet för verkstadsledarna att lära ut sin kunskap. De får också en chans lära ut saker till unga, som det inte lärs ut någon annanstans.

Bass Camp hjälper unga att inte falla i en av de första fallgroparna; att de kommer inte igång med sitt skapande. Ofta vet unga inte var de ska börja. Unga får kamratstöd av varandra under verkstäderna, och ger inte lika lätt upp som de skulle ifall de studerade för sig själva.

Varje Bass Camp säsong avslutas i ett uppträdande, där unga får visa vad de själva skapat under verkstäderna. Det uppstår samarbete mellan de olika grupperna, då en bakgrundsmusik som har skapats i musikproduktionsgruppen används som bakgrunds beat i

en låt som rapgruppen gör. Genom detta samarbete kan unga knyta band med varandra, som de har kvar efter att Bass Camp säsongen är slut.

Bass Camp för samman unga från olika bakgrunder och ger dem en gemensam mötesplattform, där de lär känna varandra och kommer undan deras vardag. En del av deltagarna är från funktionella familjer där de inte finns större problem. Andra deltagare kommer från fosterfamiljer eller är omhändertagna.

Rollen som de vuxna har i projektet är viktig för de unga. De ger dem en möjlighet att träffa vuxna som inte är deras föräldrar, socialskyddsarbetare eller lärare. Bass Camp ägnar sig inte åt att döma deltagarna, utan ger dem verktyg att uttrycka sig själva med. Tommi Suoknuutti och Ville Tikkanen är Bass Camps arrangörer.

Bass Camp är en del av de riksomfattande Stormvind projektet. Stormvind är en projektfinansieringsmodell som koordineras av Barn- och ungdomsstiftelsen. Stormvind är riksomfattande. Stormvind inledde sin verksamhet år 2008 då Suomen Kulttuurirahasto koordinerade Stormvind, och år 2011 fortsatte Barn- och ungdomsstiftelsen med verksamheten.

Barn- och ungdomsstiftelsen arbetar för att med hjälp av konstnärliga metoder förbättra på ungas livsfärdigheter. Deras verksamhet ägnar sig speciellt åt unga som är i svåra livssituationer t.ex. unga med mentala problem, sådana som har blivit utan utbildningsplats, eller unga som kommer från en svår familjebakgrund. Barn och ungdomsföreningen har varit aktiv sedan 2001.

Kärntanken bakom Stormvind är att unga själv skapar konst från deras egna erfarenheter och idéer. Unga får vägledning av professionella konstnärer och aktörer inom fältet. Tillsammans hjälper de unga att hitta sin egen identitet, de ger deltagarna positiva erfarenheter samt höjer deras självförtroende. Olika grenar som Stormvind stöder är bl.a. teater, cirkus och film.

Teoridelen lägger fokus på tidigare undersökning om Stormvinds deltagare (Kotilainen, Siivonen & Suoninen) samt deltagande och hobbyverksamhet (Virolainen).

Stormvind har forskats i av en undersökning av Nuorisotutkimusverkosto, som ett beställningsarbete till Suomen Kulttuurirahasto . ”Iloa ja voimaa elämään. Nuorten taiteen tekemisen merkitykset Myrsky-hankkeessa” (Kotilainen, Siivonen & Suoninen 2011).

Undersökningen visar att deltagare har fått mod, scennärvaro, ett sätt att uttrycka sina känslor och bearbeta dem, vännar, självförtroende samt frihetskänslor.

Kulturdeltagande är en viktig del av social tillhörighet och vara delaktiv i samhället. (Virolainen, Jutta. 2015. Kulttuuriosallistumisen muuttuvat merkitykset. Katsastus taiteeseen ja kulttuuriin osallistumiseen, osallisuuteen ja osallistumattomuuteen). Kulturdeltagande kan delas in i olika aktivitetsnivåer från aktiv till passiv verksamhet, hobby och professionell verksamhet, hög- och lågkultur. För att försäkra ungdomars välmående och för att förebygga marginalisering är det viktigt att ordna hobbyverksamhet som tangerar de områden som unga är intresserade av.

Brist på engagemang är ett mångdimensionellt problem som kan bero på t.ex. ovetskap om kulturutbudet, finansiella orsaker, viljestyrka eller en aktiv resistans mot kulturpolitiska institutioner. Deltagande hör till en dimension av social tillhörighet som förebygger marginalisering.

Hobbyverksamhet är en viktig del av identitetsbyggandet. Hobbyn ger positiva erfarenheter och självförtroende. Hobbyverksamhet kan vara regelbundet eller oregelbunden verksamhet som unga själv inte registrerar som en hobby. Hobbyverksamhet kan vara gratis eller kosta, basera sig i växelverkan eller självständig verksamhet, att producera material eller att ta emot material.

För att unga ska få positiva erfarenheter av sin hobby är det viktigt att de frivilligt vill delta i aktiviteterna och att de får en chans att påverka sitt eget liv. Det är viktigt att unga får ett ställe där hen är tillhörig, att man ger unga en chans att vara delaktig. Bass Camp skapar ett sådant ställe för unga och ordnar verkstäder inom de olika grenarna som unga är själv intresserade av.

Material som används i examensarbetet är videomaterial som är filmat av produktionsbolaget Cocoa under Bass Camp verkstäderna. Material som används utöver detta är en kvalitativ intervju av en deltagare i rap-verkstaden.

I videomaterialet kommer det fram att unga upplever att de har lärt sig att skriva sångtexter, att de har fått prova på nya saker som att uppträda framför andra, och att de har hittat en plats där det finns människor med gemensamt intresse samt fått stöd av de andra deltagarna. Konstledarna betonar i intervjuerna att deras roll är att stöda unga och att inspirera dem till att skapa material ur deras egna liv.

Efter Bass Camp har många unga fortsatt med musik. De har uppträtt under många olika tillfällen på t.ex. Helsingfors Ungdomscentrals evenemang. Många unga har fått vägledning till deras liv, de har fortsatt med musik som hobbyverksamhet eller som en karriär. Det finns deltagare som har egna radioprogram, har börjat studera musik, fått skivkontrakt och gjort många olika slags evenemangsproduktioner.

I intervjun som hör till arbetet intervjuas en deltagare i rap-verkstaden. Intervjuobjektet är anonymt, och det används en pseudonym i arbetet. Intervjuobjektet har en bakgrund i hobbyverksamhet inom musik och teater. I Bass Camp fick han för första gången banda in eget material och hans passion för rap-musik började. Han påpekar att det i Bass Camp var en positiv atmosfär och att konstledarna gav honom verktyg till att skapa egen musik. Han funderar på ifall Bass Camp har höjts på hans musikaliska förmågor eller är det bara en katalysator för att försnabba hans inläring. Som förbättringsförslag kommer han fram med att det inte fanns så mycket gemenskap mellan de olika grupperna.

I det sista kapitlet behandlas förbättringsförslag för Bass Camp.

Det framgår klart av undersökningsmaterialet att deltagarna har fått positiva erfarenheter och lärt sig nya talanger under deltagande av projektet. Ungas musikaliska förmågor har stigit genom deltagandet. Deltagande på individnivå har för många varit mycket meningsfullt, men dessa positiva erfarenheter kan inte generaliseras på alla deltagare. I Bass Camp som all hobbyverksamhet är ungas egna aktivitetsnivå en avgörande faktor i hur de har fått ut av projektet. Det är också möjligt att unga har censurerat vad de berättar om projektet, när de vet att arrangörerna har med avsikt haft att skapa en positiv upp-

levelse. Fortsatta förbättringsförslag är att anlita en ungdomsledare samt karriärservice till en del av verkstäderna som ett komplement för de omväxlande branschproffsen. Som ett komplement till verkstädernas innehåll föreslås det att lära ut teoretiska kunskaper och metoder för arbetande i form av musikteori. För att försäkra att de pedagogiska kunskaperna av verkstadsledarna kunde det ordnas en gemensam utbildning för dem.